

всі окремі істини, не абстрактно-розумна, а духовна” [1, 290]. Вірш Шевченка, як на мене, підлягає дії цієї закономірності якнайповніше.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бердяев Н. Царство Духа и царство Кесаря. – М., 1995.
2. Мислителі німецького романтизму. – Івано-Франківськ, 2005.
3. Плющ А. Екзод Тараса Шевченка. Навколо “Москалевої криниці”. – Едмонтон, 1986.
4. Чумак Г. Поет-критик: шляхи та рівні літературознавчої концепції Т. С. Еліота в його поетичній творчості. – Тернопіль, 2007.
5. Шевченківський словник. – К., 1976. – Т. 1.

Отримано 4.02.2010 р.

м. Київ

Наші презентації

Зарубіжна література. Матеріали до вивчення літератур Сходу. Тексти, літературно-наукові статті: Хрестоматія / Науковий проект Л.В. Грицик. – 2 вид., перероб. та допов. – К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2007. – 815 с.

У хрестоматії широко репрезентовані давні літератури Сходу, зокрема твори, які перекладалися й вивчалися в Україні, та літературно-наукові статті. Сюди ввійшли художні пам'ятки від найдавніших часів до раннього та зрілого Середньовіччя, тобто Передренесансу. Давні літератури Сходу представлені усталеними в науці ареалами, визначеними на ґрунті тісних зональних зв'язків: євро-афро-азійських, південно азійським (середньосхідним), східно-азійським (далекосхідним).

Це також художні тексти, перекладені представниками київської, харківської, львівської сходознавчих шкіл, українськими письменниками, та наукові дослідження, коментарі з різних видань, де вони в різні роки друкувалися.

Відкривається хрестоматія вступною статтю професора Людмили Грицик. Видання містить такі розділи: Література давнього Єгипту та Дворіччя (вступна стаття А.Канцевського), Давньоіндійська література, Література Середньої Азії та Ірану, Арабська література, Література давнього Китаю, Література Японії. До кожного розділу подається вступна стаття. Закінчується книжка короткими коментарями.

С.С.

Віталій Шевченко. Надщерблене життя. – Запорізький родовід. – Вип. 3. – Запоріжжя: АА Тандем, 2009. – 56 с.

На прикладі родини Савичів-Рейденів зі старовинного українського козацького роду Савичів, відомого ще з часів Хмельниччини, розповідається, як жорна жорстокого ХХ століття перемелювали історію цілих родів. Із цією родиною й Україною пов'язана й постать Василя Жуковського. До найвідоміших представників цього роду належить і Микола Савич (1808–1892), член Кирило-Мефодіївського товариства.

В.Л.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Голобородько Я.* Артеграунд: Український літературний істеблшмент. – К., 2006.
2. *Приватна* колекція: Вибрана українська проза та есеїстика кінця ХХ століття / Упоряд., вст. сл., бібліограф. відомості та прим. В.Габора, 2002.
3. *Прохасько Т.* НепрОсті. – Івано-Франківськ, 2006.
4. *Харчук Р.* Сучасна українська проза: Постмодерний період. – К., 2008.
5. *Sítek V.* Krajiny vnitřní a vnější / Texty o paměti krajiny, smysluplném bobroví, areálu jablkového štrúdlu a také o tom, proč lezeme na rozhlednu. – Praha, 2005.
6. *Cvetajevová M.* Umění a svědomí / Z ruských originálů uvedených v Poznámkách přeložili Jana Štroblová a Luděk Kubišta. – Praha, 2006.
7. *Fromm E.* Umění milovat / Z anglického originálu The Art of Loving, vydaného nakladatelstvem Harper and Row Publishers. – New York, 1956; přeložil Jan Vinař. – Praha, 2008.
8. *Heidegger M.* Básnický bydlí člověk: německo-česky / Přeložil I. Chvalík // Praha, 1993, 2006.

Отримано 12.11.2009

м. Прага, Чехія

Наші презентації

Мовчан Р.В. Український модернізм 1920-х: портрет в історичному інтер'єрі: Монографія. – К.: ВД “Стилос”, 2008. – 544 с.

У монографії досліджується літературний модернізм 1920-х рр.. як історичний та естетичний феномен, відомий в інтелектуальній історії України як “червоний ренесанс”, а також як репрезентант національної моделі цивілізованого європейського явища, своєрідний естетичний код модерності української нації в усьому ХХ ст. Використовуючи культурологічні документи доби, знакові для неї художні тексти, враховуючи їх мистецький та історичний контексти, авторка розглядає його генезис, стильові доміанти, ідентифікаційні, структурні та функціональні стратегії.

Українська література 1920-х рр. стала перехрестям різних стильових тенденцій, у якій спостерігається їхня активна взаємодія в межах індивідуальних стилів, власне їх розквіту, в яких яскраво виявлені риси саме модернізму. Український модернізм розвивався в жорстоких умовах наступаючої ідеологізації суспільства, тому його розквіт і

став таким коротким, хоч він і відверто міг полемізувати з реалізмом і просвітництвом і лише завуальовано із зародками соцреалізму. Нині, на думку авторки, ця література вже стала традицією, що активно підживлює сучасний літпроцес і що свідчить “про внутрішню тяглість, іманентну безперервність і невичерпність модернізму, навіть “при зовнішньо видимій, а насправді штучній його перервності”.

С.С.

коло тебе, а там хай діється що хоче. Хай хоч знов вертається зима, аби з тобою, коло тебе, спочинок ти мій єдиний!

Голубко, ти вже подержся ці дні, не піддавайся сумові, хай їм біс, ми повинні бути дужчими за всі ці дрібниці. Я обіцяю тобі учитись держати себе в руках і володіти дрібницями. Похвалиш мене? Нагородиш? Чим? Як? І дуже? І довго? Діто, Коха моя, боюсь навіть думати, бо візьму й поїду сьогодні. Снилось же мені сеї ночі, що я не витримав, кинув усе і поїхав. Але хочеться вже витримати до кінця, бо ніякої користі не буде, коли не витримаю, а тільки попсую те, про що мріється весь час. Так моє найясніше дитинча. [По боках листка дуже дібно дописано]: А що саме снилось, розкажу, як приїду і розкажу як буде кісточка. Ой, кісточка! Коли можеш, поцілуй за мене Дьону зо всієї сили, чуєш? Приласкай її, хай вона не плаче, бо скоро!

[Дописано знизу першого листка]:

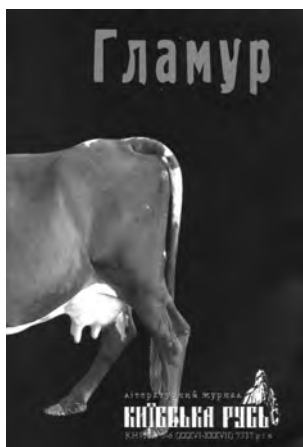
Цілую твої ноги і груди, твої прекрасні, молоді, дівочі! Ти, квітко моя розкрита!

ІР НБУВ. – Ф.293. – № 58.

*Підготовка текстів і примітки Надії Миронець
м. Київ*

Отримано 29.07.2009 р.

КИЇВСЬКА РУСЬ. ГЛАМУР. – 2009. – №5-6(XXXVI-XXXVII)

Проза: Глорія Мирська “Яскраве життя та надзвичайні пригоди Зоряної Мальви”, Ірися Ликович “Твоя дитинка”, Яруся Калениченко “На всі питання є відповідь...”, поезія – О.Радушинська “Ти – глина”. У “ЛітАнатомії” – дослідження Юлії Ємець-Доброносолової “Технологія оповідей та оповіді-кастрати”.

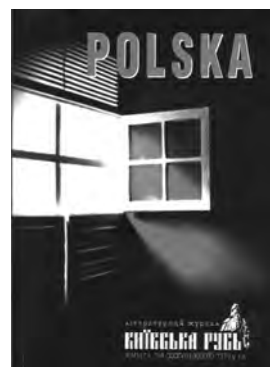
У “Робітні” – вірші Варвари Березової, Вікторії Добрової, Дар’ї Магід, оповідання Вікторії Кобеляцької та Ярусі Калениченко. Прорецензовано нові книжки Ромена Гарі, Н. Пасічник, С.Паптюка, В.Гука, С.Процюка, Т.Винокурової-Садиченко.

В.Л.

КИЇВСЬКА РУСЬ. POLSKA – 2009. – КН. 7-8 (XXXVIII-XXXIX)

У спеціальному “польському” номері подано прозу Яцека Денеля “Ляля”, Ольги Токарчук “Гарем (оповідь Менчу)” – фрагмент роману “Бігуни” та Єжі Пільха (“Сніг дві третини доби”), поезію Леопольда Стаффа, Яся Капеля, Яцека Денеля, Анети Каменської, Євгеніуша Ткачишина-Дицького (відгук М.Кіяновської).

Молодому польському театрові присвячено статтю Пйотра Піотровського “Батьковбивці”, а також “Агорафобія після комунізму”, вміщено статті Яцека Гуго-Бадера “Про природу польських ресентиментів” Еви М.Томпсон та ін. Уміщено відгуки на польські видання цих авторів, а також Януша Корчака, Станіслава Лема, Чеслава Мілоша та ін.

В.Л.

як у конкретному аналізі поетичних творів, так і в узагальнених висновкових положеннях. Простежуються особливості дискурсивного синтезу, притаманні кожній художній системі поезії кінця XIX – початку XX ст. Водночас авторка виокремлює домінуючий тип художнього мислення у творчості письменника. Такий кут зору дає можливість спостерегти низку прикметних деталей художньої структури, зокрема співвідношення предметного і абстрагованого типів образотворення в поезії неокласичного типу.

Суттєва ознака рецензованого дослідження – увага до проблем національної специфіки української поезії межі XIX – XX ст. Акцентуються такі риси національної іманентності української поезії досліджуваного періоду, як світоглядна цінність абсолютної духовності, тривала рецепція романтичного типу художнього мислення, актуалізація просвітницьких тенденцій, провідна світоглядно-естетична роль неоромантизму, синтез естетикоцентричного та спіритуалістичного світовідчуття в символістичному дискурсі, натурфілософська онтологічна доміюанта декадансу. Особливо наголошено на рецепції романтизму

як основи формування світоглядно-естетичної специфіки української поезії межі XIX – XX ст., важливим джерелом онтологічної концепції та художньої структури української поезії кінця XIX – початку XX ст. бачиться також традиція епохи бароко.

Національна своєрідність творчості українських поетів кінця XIX – початку XX ст. проаналізована в контексті художніх тенденцій європейської літератури на тлі збагачення української поезії здобутками європейської художньої думки. Органічна єдність національної специфіки української поезії і європейського художнього досвіду найвиразніше окреслена в дослідженні символізму, насамперед творчості М. Вороного.

Новаторство наукового пошуку, зацікавленість актуальними проблемами сучасного літературознавства, уважне і глибоке прочитання художніх текстів дали можливість дослідниці розробити аргументовану й логічно послідовну концепцію художнього феномену української поезії кінця XIX – початку XX ст., долучаючись до осягнення духовно-естетичного універсуму поетичного слова.

Людмила Задорожна

Отримано 23.02.2010 р. м. Київ

Наші презентації

Вертоград: Українське поетичне тисячоліття: Антологія / Упоряд., передм. І.Лучука. – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. – 960 с.

Антологія засвідчує безперервність поетичного розвитку в Україні за останнє тисячоліття.

Сюди увійшли твори 330 авторів від найдавніших до сучасних, зокрема давні пісні, псалми, анонімні тексти, загалом 909 поетичних творів чи фрагментів, тобто вперше зібрано українське поетичне тисячоліття, часто з коментарями самих авторів.

Автор також звернув увагу на вірші українських поетів, які писали іншими мовами; він вважає, що це одне зі свідчень чужомовності української літератури.

С.С.

Мельниченко В.Ю. Шевченківська Москва. Авторська енциклопедія-хроноскоп. – М.: ОЛМА Медіа Групп, 2009. – 768 с.

Працюючи над цією книжкою, автор обрав незвичайний жанр енциклопедії-хроноскопа, де хроноскоп став інструментом історичного пізнання Шевченківської Москви, а розрізнені факти перебування поета в місті вибудовані в послідовну низку подій для вивчення цього невеликого, але важливого періоду в житті Шевченка. Енциклопедія-хроноскоп уперше в Україні та світі відкриває авторську тему “Шевченківська Москва”. Побудована вона за авторським проектом відповідно до світових норм подібних видань.

Т.Г. Шевченко приїздив до Москви п'ять разів, що становило загалом понад один місяць протягом чотирьох різних років. Хроноскоп допоміг зареєструвати малі проміжки часу, і цей інструмент автор використав у перших двох розділах. Третій розділ подано за енциклопедичним алфавітним викладом матеріалу, що дозволило виокремити, акцентувати найістотніші імена, назви, терміни та ін., які стосуються Москви часів Шевченка чи пов'язаних із московським шевченкознавством. Усі відомості мають науковий характер і базуються на кращих шевченкознавчих і московознавчих дослідженнях, нових архівних документах, маловідомих путівниках по Москві, картах, довідниках, покажчиках тощо, а також журналах і газетах тих часів.

Привертає увагу й те, що енциклопедія містить великі, ґрунтовні статті, написані за дослівеними письмовими згадками самого Шевченка про Москву, московські події, враження, переживання. Ці статті ввійшли у хронологічному порядку до першого розділу “Моє перебування в Москві” (за Шевченком). Читач зможе познайомитися з московськими подіями в часи його перебування там (лютий 1844 р., к. березня – поч. квітня 1845 р., березень 1858 р., травень і вересень 1859 р.) у контексті поетового бачення й відчуттів. Усі події розглядаються в органічній послідовності та взаємозв'язку, а поетове перебування в Москві в березні 1858 р. простежується по днях і годинах. У статтях другого розділу “Московські друзі” про М.Щепкіна та О.Бодяньського докладно розповідається у хронологічному порядку про їхнє життя і творчість, зокрема про зустрічі із Шевченком у час його заслання та після його смерті. Значна увага приділена й М.Максимовичу та М.Гоголю.

Ще одна особливість цієї енциклопедії полягає в тому, що більшість статей фактично визначена самим Шевченком, який назвав у московському контексті конкретні імена, події, вулиці, бульвари, площі, будівлі, зафіксував свої візити. Уся ця інформація ввійшла в алфавітному порядку до третього, найбільшого, розділу “Гостинна Москва”. Містить енциклопедія також інформацію про перебування домовини з тілом Шевченка в Москві у квітні 1861 р. у храмі святого Тихона Амафунтського та священників, які служили панахиду; окремі статті про події з історії Москви, якими цікавився поет, зокрема про її штурм гетьманом П. Сагайдачним у 1618 р., а також шевченкознавчі знахідки автора та рідкісні фотографії й маловідомі ілюстрації, документи (також і архівні).

С.С.